

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแนวพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๒ ประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากรในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่ ประชากรในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวน ๑๓,๒๗๐ คน^๑

๓.๒.๒ ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้สุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน ๓๘๘ คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane^๒ ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{13,270}{1 + 13,270(0.05)^2}$$

n = 388 คน

^๑ เอกสารแบบสำรวจข้อมูลอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๒๕๕๘.

^๒ ประสพชัย พสุธานนท์, สถิติธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ท็อป, ๒๕๕๓).

ดังนั้นใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๘ คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบ แบ่งชั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูล มีลักษณะการกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ประชาชนในพื้นที่ตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์เป็น ระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ๆ เป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านของของประชากร ในพื้นที่ ตำบลฝายนาแซง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ รวบรวมรายละเอียดดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร ในตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัด เพชรบูรณ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	รวม (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
๑	น้ำดุกเหนือ	๒๙๘	๓๔๑	๖๓๙	๑๙
๒	น้ำดุกกลาง	๒๔๔	๒๖๙	๕๑๓	๑๕
๓	น้ำดุกศรีทอง	๓๕๘	๓๘๒	๗๔๐	๒๑
๔	หนองอ้อ	๕๔๑	๕๐๓	๑,๐๔๔	๓๑
๕	น้ำคำเหนือ	๕๐๗	๔๙๕	๑,๐๐๒	๒๙
๖	วังยาว	๖๙๕	๖๒๔	๑,๓๑๙	๓๙
๗	ห้วยระหงส์	๖๖๐	๖๒๔	๑,๒๘๔	๓๘
๘	โนนมะเกลือ	๒๕๐	๒๕๐	๕๐๐	๑๕
๙	ปากออก	๔๕๒	๔๓๓	๘๘๕	๒๖
๑๐	ปากช่อง	๖๒๒	๖๐๘	๑,๒๓๐	๓๖
๑๑	น้ำดุกหน้าศูนย์	๓๔๔	๓๕๘	๗๐๒	๒๐
๑๒	ศรีจันดา	๒๒๑	๒๑๑	๔๓๒	๑๓
๑๓	น้ำคำใต้	๑๙๔	๑๘๒	๓๗๖	๑๑
๑๔	ห้วยชัน	๓๕๑	๓๘๓	๗๓๔	๒๑
๑๕	ทรัพย์สมบูรณ์	๒๙๕	๓๒๙	๖๒๔	๑๘
๑๖	ศรีทองพัฒนา	๓๒๑	๓๗๕	๖๙๖	๒๐
๑๗	ห้วยตุม	๒๖๗	๒๘๓	๕๕๐	๑๖
	รวม	๖,๖๒๐	๖,๖๕๐	๑๓,๒๗๐	๓๘๘

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๙ รูป/คน ได้แก่

๑. พระครูพัชรคณาภิบาล เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก วัดเขาค้อพัฒนาราม
๒. พระครูสุตพัชโรดม เจ้าคณะตำบลปากช่อง วัดจอมมณี
๓. พระครูโกศลพัชรคุณ เจ้าคณะตำบลน้ำก้อ
๔. จำเริญวิชา ฉัตรวิโรจน์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
๕. นายบัวไหล ขุนแอะ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
๖. นายอนนท์ อุดพั้ว รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง
๗. นางเจียงไกร มีสี ประชาชนตำบลปากช่อง
๘. นายสุกัญ มาทา ประชาชนตำบลปากช่อง
๙. นายปัญญา อินดี ประชาชนตำบลปากช่อง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลแนวพุทธธรรมในการบริหารงานโดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่จะนำไปวิจัย
๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ
๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน มีรายนามตามเอกสารภาคผนวก เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) โดยการหาค่า IOC (Rovinelle & Hambleton)^๓ และได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ
๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน (ตามนิยามศัพท์) ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านกลาง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตาม

^๓ สมจิตร์ แก้วนาค, การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมของกองทัพอากาศ, ปรินญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร: กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๑), หน้า ๑๕๘.

วิธีของ Cronbach^๔ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงรายข้อ และสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงทั้งฉบับ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๕๔

๗. นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓๘๘ ชุด

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแนวพุทธขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนนดังนี้

๕ หมายถึง มีการบริหารงานในระดับ มากที่สุด

๔ หมายถึง มีการบริหารงานในระดับ มาก

๓ หมายถึง มีการบริหารงานในระดับ ปานกลาง

๒ หมายถึง มีการบริหารงานในระดับ น้อย

๑ หมายถึง มีการบริหารงานในระดับ น้อยที่สุด^๕

โดยศึกษาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลแนวพุทธ ซึ่งศึกษาหลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการมีดังนี้ ๑. หลักการให้ทาน ๒. หลักการมีศีล ๓. หลักการบริจาค ๔. หลักความซื่อตรง ๕. หลักความอ่อนโยน ๖. หลักความเพียร ๗. หลักความไม่โกรธ ๘. หลักความไม่เบียดเบียน ๙. หลักความอดทน และ ๑๐. หลักความเที่ยงธรรม

ตอนที่ ๓ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแนวพุทธ โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นส่วนตัว

^๔ ประยูร อาษานาม, *คู่มือวิจัยทางการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, คณะศึกษาศาสตร์, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

^๕ ธีรยุทธ พิงเทียร, *สถิติเบื้องต้นและการวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, ๒๕๔๕), หน้า ๑๓๐.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อเรียนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มศึกษาในเขตพื้นที่บริการ

๒) ขอความร่วมมือจากประชากรกลุ่มศึกษาที่เป็นพระสงฆ์ในเขตอำเภอหล่มสัก จำนวน ๓ รูป และ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง และประชาชนตำบลปากช่อง ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๖ ชุด

๓) นำแบบสอบถามแจกกับประชากรกลุ่มศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๓๘๘ ชุด

๔) เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล

๕) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลทางโปรแกรมทางสังคมศาสตร์

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด นำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแนวพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด^๖

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแนวพุทธธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

^๖ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด